

Hei me jaetaan! Nettisivut jakamistalouden palveluista

Säde Hotakainen

Tekijä(t) Säde Hotakainen	
Koulutusohjelma Johdon assistenttityön ja kielten koulutusohjelma	
Raportin/Opinnäytetyön nimi Hei me jaetaan! Nettisivut jakamistalouden palveluista	Sivu- ja liitesivumäärä 27
<p>Jakamistalous on yksi nykyajan megatrendeistä. Internet on pullollaan erilaisia palveluita, joissa uuden ostamisen ja ylikulutuksen sijasta keskitytään kierrätykseen, lainaukseen ja vuokraukseen. Syitä tällaisten palveluiden suosiolle on varmasti monia: joku on huolissaan ympäristöstä ja liiallisesta kulutuksesta ja joku taas haluaa elää säästäväisesti tai saada pientä lisätienestiä. Yksi iso syy sen yleistymiseen on varmasti se, että se yksinkertaisesti on nykypäivänä mahdollista. Nykyteknologia, internet, uudet yhteydenpidon muodot ja sosiaalinen media tekevät jakamisen ennen kaikkea helpoksi.</p> <p>Jakamistalous ei ole kuitenkaan täysin ongelmaton ilmiö. Airbnb:n ja Uberin kaltaiset jättyri-tykset ovat herättäneet myös paljon kritiikkiä. Tässä toiminnallisessa opinnäytetyössä käsitellään jakamistaloutta ilmiönä ja pohditaan sen määritelmää. Työssä sivutaan hieman myös sen historiaa ja pureudutaan sen positiivisiin ja negatiivisiin puoliin. Työssä myös pohditaan ilmiön eroavaisuuksia maaseudun ja kaupunkien välillä sekä sen tulevaisuuden näkymiä Suomessa. Lisäksi tuodaan esille jakamistalouteen ja verotukseen liittyviä asioita.</p> <p>Työn toiminnallisen osuuden pohjana on huomio siitä, miten monet hyvät jakamistalouden palvelut jäävät suurelta yleisöltä huomaamatta. Tästä syntyi idea perehtyä tarkemmin jakamistalouden piirissä toimiviin palveluihin ja luoda toimivat nettisivut, joille on kerätty yhteen mahdollisimman kattavasti erilaisia jakamistalouden periaatteella toimivia yrityksiä ja palveluita. Kun palvelut on koottu yhteen paikkaan, on niistä kiinnostuneiden helpompi löytää uusi palveluja ja alkaa hyödyntää niitä. Produktin tavoitteena on siten tehdä jakamistaloutta tutuksi ja helpottaa yksittäisiä ihmisiä löytämään erilaisia jakamistalouden palveluita nettisivujen avulla. Tässä opinnäytetyössä jakamistalous ajatellaan omaisuuden, palveluiden ja taitojen jakamisena ja vaihtamisena, usein nykyteknologian kuten internetin ja sosiaalisen median avulla. Jakamistalouden voidaan sanoa kattavan kaiken tyyppiset vuokraus-, kierrätys- ja lainatoiminnot, mutta painopiste nykypäivän jakamistaloudessa on ensisijaisesti kuluttajalta kuluttajalle tapahtuvassa vertaistoiminnassa.</p> <p>Tietoperustan lisäksi tässä työssä esitellään toiminnallisen osuuden toteuttaminen vaihe vaiheelta kuvien avulla havainnollistettuna. Tämä työ on tehty vuoden 2017 aikana. Työ aloitettiin keväällä 2017 tutustumalla aiheeseen, laatimalla opinnäytetyösuunnitelma ja koostamalla työn tietoperustaa. Nettisivut tehtiin kevään ja kesän aikana siten, että sivut olivat valmiit julkaistaviksi elokuussa 2017.</p> <p>Valmiit sivut löytyvät osoitteesta jaetaan.wordpress.com</p>	
Asiasanat Jakamistalous, kulutus, vuokraus-, kierrätys- ja lainatoiminnot, nettisivut	

Sisällys

1	Johdanto	1
1.1	Taustaa	1
1.2	Työn tavoitteet ja rajaukset	2
1.3	Työn luonne.....	2
1.4	Työn rakenne	3
2	Jakamistalous – uhka vai mahdollisuus?.....	4
2.1	Jakamistalouden määritelmä.....	4
2.2	Jakamistalous nykypäivänä meillä ja maailmalla	5
2.3	Jakamistalouden positiiviset puolet	5
2.4	Jakamistalouden saama kritiikki.....	6
2.5	Jakamistalous - vain punaviherkuplan hupia?.....	8
2.6	Jakamistalouden tulevaisuuden näkymät Suomessa.....	10
2.7	Jakamistalous ja verotus – harmaata aluetta?	10
2.8	Jakamistalouden palveluiden löydettävyys.....	11
3	Toiminnan kuvaus.....	12
3.1	Tietojen keräys	12
3.2	Hyvien nettisivujen anatomia.....	13
3.3	Sisällönhallintaohjelmiston valinta	13
3.4	Nettisivujen tekninen toteutus.....	15
4	Pohdinta.....	21
	Lähteet	24

1 Johdanto

Monelle suomalaiselle on jo ihan arkipäivää matkustellessa vuokrata huone Airbnb:n kautta, tilata Uber alle taksin sijasta sekä lainata juhramekko vaatelainaamosta ja porakone taloyhtiön Facebook -ryhmästä. Mummolaan mennessä kyyti etsitään kimppekyyti – sivustoilta ja koiran ulkoilutusapua pyydetään naapuriapu –ryhmistä. Pyörääkään ei välttämättä osteta enää itse, vaan käytetään joko kaupunkipyörää tai naapuruston luottofillaria. Vanhat, tarpeettomiksi jääneet vaatteet ja tavarat myydään Facebookin kirppis –ryhmissä tai viedään kierrätyskeskukseen.

Jakamistalous on ilmiö, josta on lyhyessä ajassa kehittynyt megatrendi. Syitä sen suosiolle on varmasti monia: joku on huolissaan ympäristöstä ja liiallisesta kulutuksesta ja joku taas haluaa elää säästäväisesti tai saada pientä lisätienestiä. Yksi iso syy sen yleistymiseen on varmasti se, että se yksinkertaisesti on nykypäivänä mahdollista. NykYTEknologia, internet, uudet yhteydenpidon muodot ja sosiaalinen media tekevät jakamisen ennen kaikkea helpoksi.

Jakamistalous ei ole kuitenkaan täysin ongelmaton ilmiö vaan se on herättänyt myös kritiikkiä. Airbnb:n ja Uberin kaltaiset jättiyritykset ovat sekä ihastuttaneet että vihastuttaneet ihmisiä. Esimerkiksi oman kodin lyhytaikaiseen edelleen vuokraukseen tarkoitettu Airbnb on kenties tahtomattaan luonut markkinarakoa asuntosijoittajille. Tämän väitetään joissakin kaupungeissa johtaneen siihen, että koko alueen yleinen vuokrataso on noussut ja näin ollen tavallisten paikallisten ihmisten elämä on siten vaikeutunut. Uberia puolestaan on syytetty luvattoman taksiliikenteen harjoittamisesta kyytien jakamisen sijasta jakamistalouden hengessä. Tämä johti siihen, että Uber lopetti lähes kaiken toimintansa Suomessa noin vuoden ajaksi kesään 2018 saakka.

1.1 Taustaa

Jakamistalouden ollessa erittäin ajankohtainen ja kiinnostava ilmiö se alkoi kiehtoa myös mahdollisena opinnäytetyöaiheena. Aiheessa sen kaikkine ulottuvuuksineen riittää pohdittavaa – miksi se on juuri tällä hetkellä niin iso trendi, mitkä ovat sen yhteiskunnalliset hyödyt ja haitat, minkälaisia jakamistalouden palveluita suomalaiset käyttävät tai toivoisivat löytyvän.

Ennen tätä työtä jakamistaloudesta on jo tehty opinnäytetöitä. Internet on myös pullollaan erilaisia jakamistalouden palveluita, jotka eivät syystä tai toisesta ole saavuttaneet suuren

yleisön tietoisuutta. Tästä syntyi idea tehdä toiminnallinen opinnäytetyö, jonka tarkoituksena on tehdä jo olemassa olevia palveluita tunnetuimmiksi. Koska suurin osa jakamistalouden palveluistakin toimii erilaisilla nettialustoilla, syntyi idea nettisivuista, jonne voisi koota tietoa ja linkkejä erilaisista palveluista.

1.2 Työn tavoitteet ja rajaukset

Työn tavoitteena on tutkia jakamistaloutta ilmiönä, perehtyä sen piirissä toimiviin palveluihin ja luoda toimivat nettisivut, joille koota mahdollisimman kattavasti erilaisia jakamistalouden periaatteella toimivia yrityksiä ja palveluita. Kun palvelut on koottu yhteen paikkaan, on niistä kiinnostuneiden helpompi löytää uusia palveluja ja alkaa hyödyntää niitä.

Jakamistaloudella tarkoitetaan tässä työssä kaiken tyyppisiä vuokraus-, kierrätys- ja lainatoimia, vaikka pääpaino onkin kuluttajalta kuluttajalle tapahtuvassa vertaistoiminnassa. Osa nettisivuille kerätyistä palveluista ovat kaikille osapuolille täysin ilmaisia, osassa toinen osapuoli saa toiminnasta tai palvelusta jonkinlaisen korvauksen ja osassa taas myös palvelun mahdollistava taho, kuten esimerkiksi Airbnb, saa toiminnastaan jonkinlaisen korvauksen. Kaikissa tapauksissa palvelun toiminta perustuu kuitenkin jakamistalouden periaatteisiin.

Jakamistalouteen tutustumisen ja toimivien nettisivujen lisäksi työn tavoitteena on kehittää omia tiedonhaun, projektinhallinnan ja tietoteknisiä taitojani. Nettisivujen teossa opituista taidoista on varmasti hyötyä tulevaisuudessa työmarkkinoilla. Tietotekninen osaaminen on osa assistentin työn ydinosaamista.

1.3 Työn luonne

Tämä työ on luonteeltaan toiminnallinen opinnäytetyö. Haaga-Helian opinnäytetyöohjeiden (2017) mukaan toiminnallinen opinnäytetyö voi olla esimerkiksi kehittämis- tai suunnitteluhanke, tuotekehitystyö, tapahtuma, julkaisu tai multimediatuote. Toiminnalliseen opinnäytetyöhän kuuluu kaksi osaa. Ensimmäinen osa on raportti, jossa esitellään aiheeseen liittyvää tietoperustaa sekä kuvataan toiminnallisen osuuden toteuttamista. Tämän lisäksi on varsinainen tuotos, joka on tässä tapauksessa tehty nettisivut.

Koska tällä opinnäytetyöllä ei ole varsinaista tilaajaa vaan se on syntynyt kirjoittajan omasta kiinnostuksesta, työn varsinaista tarvetta on hankala arvioida. Ensisijaisesti se antaa työn tekijälle mahdollisuuden tutustua ajankohtaiseen aiheeseen ja harjoitella nettisivujen tekemistä. Valmiita nettisivuja voisi tässä tapauksessa kuvailla yleishyödyllisiksi. Ne

helpottavat aiheesta kiinnostunutta löytämään kerralla erilaisia jakamistalouden palveluita sekä tuovat sivuilla esitellyille palveluille näkyvyyttä.

1.4 Työn rakenne

Tämä työ on rakennettu siten, että ensimmäinen luku on johdantoa aiheeseen. Luvussa kerrotaan työn taustasta ja mielenkiinnosta aihetta kohtaan, työn tavoitteista ja rajauksista sekä työn toiminnallisesta luonteesta. Lopuksi esitellään työn rakenne.

Toisessa luvussa käsitellään jakamistaloutta tarkemmin ilmiönä ja pohditaan muun muassa jakamistalouden määritelmää sekä hieman sen historiaa suhteessa nykypäivään. Sen jälkeen tuodaan esiin sen positiivisia ja negatiivisia puolia sekä sen eroja maaseudun ja kaupunkien välillä. Lopuksi pohditaan jakamistalouden tulevaisuuden näkymiä Suomessa ja tuodaan esiin myös verotuksellisia näkökulmia.

Kolmannessa luvussa siirrytään toiminnallisen osuuden kuvaukseen. Ensin kerrotaan, miten tiedot on kerätty ja aihe rajattu, käsitellään hyviä nettisivuja ja niiden tekoa sekä esitellään näiden nettisivujen tekninen toteutus vaihe vaiheelta. Toiminnallista osuutta on pyritty havainnollistamaan käyttämällä runsaasti kuvia.

Viimeisessä, eli neljännessä, luvussa pohditaan projektin onnistumista ja reflektoidaan omaa oppimista. Luvussa pohditaan erityisesti, mitä olisi voitu tehdä toisin. Pohdinnan päätteeksi esitetään myös idea aiheen jatkokäsittelylle.

2 Jakamistalous – uhka vai mahdollisuus?

Tässä luvussa esitellään jakamistalouden tietoperustaa. Ensin pohditaan jakamistalouden määritelmää ja sen nykytilaa. Seuraavaksi käsitellään sen positiivisia puolia ja tuodaan esiin myös sen herättämää kritiikkiä. Sen jälkeen vertaillaan sen suosiota maaseudulla ja kaupungeissa sekä pohditaan sen tulevaisuuden näkymiä. Lopuksi tuodaan esiin hieman jakamistalouden verotuksellisia näkökulmia.

2.1 Jakamistalouden määritelmä

Jakamistalouden määritelmä ei ole täysin vakiintunut vaan eri tahoista riippuen se määritellään joko löyhemmin tai tiukemmin. Tässä opinnäytetyössä jakamistalous ajatellaan omaisuuden, palveluiden ja taitojen jakamisena ja vaihtamisena, usein nykyteknologian kuten internetin ja sosiaalisen median avulla. Jakamistalouden voidaan sanoa kattavan kaiken tyyppiset vuokraus-, kierrätys- ja lainatoiminnot, mutta painopiste nykypäivän jakamistaloudessa on ensisijaisesti kuluttajalta kuluttajalle tapahtuvassa vertaistoiminnassa, vaikka jakamista yleensä koordinoikin jonkinlainen organisaatio netin kautta. (Lahti 2015, 164.) Jakamistalouden rinnakkaistermejä ovat esimerkiksi vaihdanta-, vertais-, välitys-, yhteistyö- tai käyttöoikeustalous. (Saranne 2016, 1.)

Jakamistalouden kolme peruspilaria ovat alikäytetty resurssi, kuluttajalta kuluttajalle tapahtuvaa vaihdanta sekä mahdollisuus joko säästää tai tehdä rahaa. Toisin sanoen se on tavaroiden, ajan, tilan tai taitojen vaihtamista tavalla tai toisella. Se voi olla lainaamista, vaihtamista, ostamista, myymistä, vuokraamista tai vastavuoroisuutta. Siinä missä perinteinen kuluttaminen on yrityksiltä ostamista tai vuokraamista, jakamistaloudessa tehdään kauppaa naapurien, ystävien, tuttujen ja tuntemattomien kesken. (Rustrum, Stempinski & Liss 2014, 11.)

Kiitos internetin ja älypuhelinbuumin, jakaminen on nykyään helpompaa kuin koskaan aiemmin. Erilaiset karttapalvelut mahdollistavat tavaroiden ja palvelujen paikantamisen nopeasti. Jakamaan kannustavat monia sen helppouden lisäksi myös muun muassa huoli ilmastonmuutoksesta ja luonnonvarojen ehtymisestä, huonon taloudellisen tilanteen aiheuttama pakko sekä ja yhteisöllisyyden kaipuu. Myös ihmisten suhde materiaan ja omistamiseen on ylipäänsä muuttunut. Yhä useammalle erityisesti nuorelle aikuiselle käyttöoikeudesta on tullut omistamista tärkeämpää. (Ruuska 2013.) Näin internetin aikakaudella esimerkiksi tiedon, musiikin ja elokuvien ollessa vain muutaman klikkauksen päässä, ei enää samalla tavoin kuin aiemmin haluta omistaa kirjoja, cd-levyjä tai dvd-elokuvia.

2.2 Jakamistalous nykypäivänä meillä ja maailmalla

Jakamistalous ei ole sen nykypäiväisestä suosioista huolimatta mikään uusi ilmiö. Suomessa jakamistaloutta on harjoitettu jo keskiajalla vaihtamalla oravanahkoja muihin hyödykkeisiin. Maaseudulla talkoot sekä yhteisöllinen vertaistalous ovat kuuluneet asukkaiden arkeen aina. Myös kaikille tutut kirpputorit toimivat jakamistalouden periaatteilla. (Wahlstedt 2013, 593.)

Jakamistalouden uusi alkua on usein liitetty vuoteen 2008, jolloin perustettiin ilmiömäiseen suosioon noussut Airbnb. (Lahti 2015, 167.) Airbnb on yhteisöllinen markkinapaikka, joka yhdistää ihmiset ja ainutlaatuiset matkakokemukset tarjoamalla mahdollisuuden ilmoittaa, löytää ja varata internetin kautta erilaisia majoituspaikkoja eri puolilla maailmaa yli 190 maassa ja yli 34 000 kaupungissa. Näin ollen palvelun käyttäjillä on mahdollisuus ansaita rahaa jakamalla ylimääräistä tilaansa. (Airbnb 2017.) Jakamistalous erilaisine palveluineen onkin saanut jalansijaa erityisesti Airbnb:n synnyinmaassa Yhdysvalloissa, jossa uusia jakamistalouden toimijoita ja alan liikeyrityksiä on viime vuosina syntynyt enemmän kuin missään muualla. Toiminta on erityisen aktiivista myös muissa Pohjois-Amerikan maissa, Iso-Britanniassa, Australiassa sekä Keski-Euroopassa. (Lahti 2015, 165.)

Nykypäivänä yksilöiden, yhteisöjen ja instituutioiden suhde on Airbnb:n kaltaisten palveluiden myötä selvästi muuttumassa hierarkkisista rakenteista verkostomaisemmiksi. Näin ollen yksilöiden valta kasvaa ja jakamistalouteen pohjautuvat mallit tarjoavat vaihtoehtoja omistamiseen perustuvalla kulutuksella. Uusia palveluita syntyy, kun joku kyseenalaistaa vanhat toimintamallit ja huomaa tarpeen tai mahdollisuuden jollekin uudelle ja erilaiselle. Vapaamuotoiset verkostot sekä jatkuvasti kehittyvä viestintäteknologia mahdollistavat yksilöiden ja yhteisöjen synnyttämien ideoiden leviämisen ennennäkemättömällä tavalla. Ihmisten yhteen kokoontuminen, yhdessä tekeminen, oppiminen ja asioiden jakaminen on helpottunut huomattavasti ja näistä koituvat kulut ovat laskeneet lähelle nollaa. (Cook 2015.)

2.3 Jakamistalouden positiiviset puolet

Kuluttajuuden ihannoiti on peräisin ihmiskunnan alkua ajoilta, jolloin mikään ei ollut nykypäivän tavoin helposti saatavilla. Pelkästään ruuan hankkimiseen kului paljon aikaa eikä yltäkylläisyyttä näin ollen päässyt syntymään. Kulutusta ja keräilyä ei siis tarvinnut mitenkään rajoittaa, sillä se ainoastaan edisti yksilöiden ja erilaisten yhteisöiden selviytymistä. Nykyajan ylikulutus sen sijaan luo henkistä, taloudellista ja ympäristöä kuormittavaa pahoinvointia. Käytämme maapallon resursseja niin nopeasti, että ne eivät ehdi uusiutua ei-

vätkä kaikki luonnonvarat edes ylipäättään uusiudu. Maailman väkiluku on nelinkertaistunut sadassa vuodessa ja resurssimme rajat tulevat vastaan. (Rustrum ym. 2014, 23.) Näin ollen kierrätys ja jakamistalouden hyödyntäminen on nykypäivänä ympäristön kannalta välttämätöntä.

Jakamistalouden puolesta puhuvat myös taloudelliset seikat. Jakamistalouden avulla yksilöllä on mahdollisuus säästää rahaa uuden ostamisen sijasta ostamalla käytettynä, lainaamalla tai vuokraamalla. Näin yksilöllä on enemmän ostovoimaa käytettävänä muihin asioihin. Jakamistalous tuo myös ansaintamahdollisuuksia. Jakamalla omaa osaamistaan, aikaansa ja hyödykkeitään voi saada lisäansiota. Yksilölle näillä ansioilla voi olla suuri merkitys. Toisin sanoen, jakamistalous tarjoaa lisäturvaverkkoa. Jos esimerkiksi jää työttömäksi, mutta omistaa vaikkapa asunnon tai auton, niitä jakamalla voi saada itselleen lisäturvaa (Kippo 2016.).

Vaikka Zipcar-autonjakopalvelua käsitelleen tutkimuksen mukaan ihmisiä ensisijaisesti kiinnostaakin jakamistalouden palveluissa perinteistä, yritykseltä ostettavaa palvelua edullisempi hinta eikä niiden mahdollistamat ihmisten väliset kohtaamiset, on yksi sen hyödyistä kuitenkin yhteisöllisyys. (Cook 2015.) Jakamistalous antaa ihmisille mahdollisuuden auttaa ja kohdata toisiaan, mikä on useiden tutkimusten mukaan sitä, mitä ihmiset todellisuudessa janoavat (Rustrum ym. 2014, 12.).

Briteissä jakamistalouden mahdollisuudet sosiaalisektorilla on tiedostettu jo vuosia sitten ja tajuttu monien ihmisten ongelmien johtuvan pohjimmiltaan yksinäisyydestä ja tarpeettomuuden tunteesta. Monet yksinäisyydestä johtuvat ongelmat voidaan ratkaista tuomalla ihmiset jakamistalouden piiriin. (Ruuska 2013.) Parhaimmillaan jakamistalouden palveluita käyttävien väliset sosiaaliset kohtaamiset lisäävät solidaarisuutta ja henkistä jaksamista yhteiskunnassamme (Kippo 2013.).

2.4 Jakamistalouden saama kritiikki

Monista positiivisista puolistaan huolimatta jakamistalous ei ole kuitenkaan täysin ongelmaton ilmiö. Airbnb:n ja Uberin kaltaiset jättiyritykset ovat saaneet osakseen myös kritiikkiä. Esimerkiksi oman kodin lyhytaikaiseen edelleen vuokraukseen tarkoitettu Airbnb on tahtomattaan luonut markkinarakoa asuntosijoittajille, minkä väitetään joissakin kaupungeissa nostaneen koko alueen yleistä vuokratasoa ja vaikeuttaneen siten paikallisten ihmisten elämää.

Yksi kiistanalaisista kaupungeista on Barcelona (Arribas 2017.), jossa osa asukkaista kritisoi voimakkaasti Airbnb:tä ja sen kaltaisia toimijoita. Asuntosijoittajien vallatessa yhä

enemmän asuntoja tarkoituksenaan vuokrata niitä Airbnb:n kautta turisteille korkealla hinnalla on paikallisten joissakin kaupunginosissa jo mahdotonta löytää kohtuuhinnalla pysyvää asumusta. Monet kokevat turistien vallan heidän kaupunkinsa kokonaan ja heidän joutuneen muuttamaan kauemmaksi pakon sanelemana. Barcelonan kaupunki haluaisi Airbnb:n vaativan sivuillaan asuntoaan mainostavilta turistisenssin, mitä Airbnb on kieltäytynyt tekemästä. (Pascual 2017.)

Airbnb:n strateginen neuvonantaja Chip Conley myöntää El Confidencial -lehden haastattelussa kesäkuussa 2017 turismin tuomat ongelmat joissakin paikoissa, kuten Barcelonan vanhassa kaupungissa, mutta sanoo niiden olleen olemassa jo ennen Airbnb:n tuloa. Hän toteaa, ettei yksin Airbnb:tä voi syyttää alueiden keskiluokkaistumisesta vaan kolikolla on kaksi puolta. Löytyy toki se pieni osa Airbnb:n kautta asuntojaan vuokraavista, jotka käyttävät systeemiä väärin tavoitellen vain taloudellista voittoa, mutta sitten ovat myös ne, joille Airbnb:n tuomat pienet lisätulot ovat välttämättömiä toimeentulon kannalta. (Zuil 2017.)

Uberia puolestaan on syytetty luvattoman taksiliikenteen harjoittamisesta kyytien jakamisen sijasta jakamistalouden hengessä. Helsingin taksiautoilijat -yhdistyksen puheenjohtaja Jukka Kuusisto toteaa Uusi Suomi -lehden haastattelussa (Kurki-Suonio, 2015.) näin:

– Jos yhdellä on auto ja toisella ei, ja he matkustavat samaan suuntaan ja jakavat kustannukset, niin se on jakamistaloutta. Jos menee autoliikkeeseen ja ostaa auton tämmöistä Uber-palvelua tuottaakseen – ja ostaa sen vielä puoliksi kaverin kanssa, niin että toinen ajaa päivät ja toinen yöt – niin minkälaista kyydinjakamista se sitten mahtaa olla?

– Meillä sitä kutsutaan ansaintatoimeksi.

Uber ilmoittikin heinäkuussa 2017 lopettavansa lähes kaiken toimintansa Suomessa vuodeksi ja jatkavansa toimintaa kesällä 2018, kun uusi liikennepalvelulaki on tullut voimaan. (Raeste 2017.)

Uberin kohdalla myös työntekijöiden oikeudet ovat puhuttaneet ihmisiä. Helsingin Sanomien pääkirjoitustoimittaja Teija Sutinen toteaaakin pääkirjoituksessaan 8.1.2015, että ”jakamistalous tai kysyntään perustuva talous näyttävät olevan vain sööttejä nimikkeitä perinteiselle työntekijän riistolle.” Hänen mukaansa Uberin kaltaiset palvelut eivät toimisi ilman älypuhelimien päässä odottavia sopimustyöntekijöitä vaan ”halpaan työhön perustuva

liikeidea tuhoutuisi saman tien, jos esimerkiksi Uber joutuisi palkkaamaan keikkailijat vakituisiksi työntekijöikseen.”

Jakamistalouden suosio vaatteiden lainailuineen ja kotikutoisine majataloineen on saanut jotkut huolestumaan myös talouskasvusta. Jos hotelleissa ei enää yövytä eikä osteta vohvelirautoja ja lumilinkoja, miten käy kansantalouden? Sitran asiantuntija Vesa-Matti Lahden mukaan jakamistalous toki vaikuttaa nykymuotoiseen kansantalouteen, mutta vanhalla systeemillä jatkaminen ei kuitenkaan ole mahdollista, sillä muuten ”törmäämme luonnonvarojen suhteen seinään”. (Ruuska 2013.)

Sitran asiantuntija Elina Kiiski Katajan mukaan ”maailmantalouden on radikaalisti muutettava suuntaa niin, että se ei ole tulevaisuudessa riippuvainen fossiilisista polttoaineista ja luonnonvarojen ylikulutuksesta, vaan meidän on hyödynnettävä uusiutuvia energialähteitä ja löydettävä konkreettisia keinoja resurssien ylikulutuksen irtikytkentään talouskasvusta.” Jakamistaloudesta kirjan kirjoittanut yrittäjä Jenni Selosmaa uskoo rahan kulutuksen siinänsä pysyvän tulevaisuudessa varmaankin samana, mutta se käytetään tavaran ja roinan sijasta palveluihin ja elämyksiin (Takala 2015.).

Jakamistalouden voi siis ajatella olevan sekä uhka että mahdollisuus. Niin kuin kaikessa muussakin toiminnassa, myös jakamistalouden piiristä löytyy niitä, jotka käyttävät systeemiä väärin pelkän oman edun tavoitteluun negatiivisista lieveilmiöistä huolimatta. Parhaimmillaan jakamistalous on kuitenkin ennen kaikkea mahdollisuus toimia ympäristöstävällisemmin maapallon resursseja säästäen, elää taloudellisemmin ja hankkia lisätuloja sekä kokea yhteisöllisyyttä.

2.5 Jakamistalous - vain punaviherkuplan hupia?

Monet nykyajan yhteisöllisyyttä tukevista, jakamistalouteen perustuvista tapahtumista ja toimijoista ovat syntyneet nimenomaan kaupungeissa. Suomessa esimerkiksi Ravintolapäivä, jolloin kuka tahansa voi perustaa ravintolan päivän ajaksi tai Siivouspäivä, jolloin rohkaistaan kaikkia halukkaita pitämään kaduilla omia kirpputoreja, ovat hyviä esimerkkejä uudentlaisesta kaupunkikulttuurista, jossa yhteisöllisyys on keskiössä. Tällaiset tapahtumat ja tempaukset ovat viime vuosina vain lisääntyneet. (Cook 2015.)

Helsingin Kalliossa on esimerkiksi vuodesta 2011 toiminut Kallio-liike, joka kuvaa yhteisöään omilla Facebook -sivuillaan epämääräisesti järjestäytyneeksi, puoluepoliittisesti sitoutumattomaksi Kallion liepeillä asuvien, työskentelevien ja oleilevien yhteisöksi, ja järjestää kaupunginosassaan muun muassa erilaisia tapahtumia ja pyrkii vaikuttamaan kaupungin

päätöksentekoon ja julkiseen keskusteluun. Niin ikään Helsingissä, Töölön kaupunginosassa, on syntynyt myös Social beat - inhimillisyyden iskujoukko -yhteisö, jonka tavoitteena on heidän Facebook -sivujensa mukaan järjestää hauskoja juttuja esimerkiksi vanhainkodeissa ja tarjota seuraa unohdetuille yksilöille.

Kokkolassa puolestaan keksittiin Hätäkahvit -ryhmä, jonka avulla tarjotaan apua ja tukea toisilleen entuudestaan tuntemattomien äitien kesken Facebookin välityksellä. Kokkolaisten äitien innoittamina vastaavia ryhmiä perustettiin ympäri maata (Pölkki 2015.) ja tällä hetkellä (tammikuu 2017) niitä löytyy Facebookista kymmenittäin, joissa osassa on jopa yli 2000 jäsentä.

Uusia yhteisöllisyyden muotoja syntyy useilla eri elämänaloilla. Esimerkiksi kumppanuusmaataloudessa joukko ihmisiä voi ostaa käyttöoikeuden yhteiseen peltoon, jolloin sen kustannukset pysyvät matalina ja jokainen osallistuja saa tuoretta ruokaa. Aikapankeissa ihmiset puolestaan vaihtavat palveluksia esimerkiksi naapurustossaan. (Cook 2015.) Kallion seurakunnassa taas on kunnostettu ilmaispyöriä halukkaiden vapaaseen käyttöön (Häkälä 2015.) ja myös Helsingin kaupunki on antanut vuosien tauon jälkeen kaupunkipyörät kaupunkilaisten käyttöön pientä maksua vastaan (Helsingin kaupunki 2016.)

Vaikka monet nykyajan jakamistalouteen perustuvista palveluista ovat syntyneet nimenomaan kaupungeissa, maaseudulla talkoot ja muu yhteisöllinen vertaistalous on ollut aina osa arkea. (Wahlstedt 2013, 593.) Vielä viime vuosisadan alun Suomessa jakaminen oli välttämätöntä päivittäisen selviytymisen kannalta. Kun naapuri auttoi vaikkapa peltotöissä, autettiin sen jälkeen naapuria vastaavissa hommissa. (Ruuska 2013.)

1960-luvulla monien muuttaessa maalta kaupunkiin kyläyhteisöt hajosivat ja ihmiset ripot-tautuivat lähiöihin. Kun naapureiden kanssa ei enää ollut yhteisiä kalaverkkoja eikä heitä ehkä tunnettu laisinkaan, oli helpompaa ostaa oma vasara kuin lähteä lainaamaan sitä pitkän matkan päästä joltakulta tutulta. (Ruuska 2013)

Miksi monet palvelut sitten ovat yleisiä Suomessa lähinnä kaupungeissa, johtunee siitä, että moni palvelu tarvitsee ison määrän ihmisiä riittävän pienellä alueella, jotta se toimisi hyvin. Suomessa tämä toteutuu parhaiten Helsingissä. Sharetriben perustaja Juho Makkonen pitää koko Etelä-Suomea jakamispalveluiden leviämisen kannalta hyvänä alueena. Makkosen mukaan ”nuorten koulutettujen kaupunkilaisten yhteiskunnallinen ja ympäristöajattelu on usein melko voimakasta. IPhonen omistavat ja Flow-festareilla käyvät hipsterit ovat jakamispalveluiden varhaisia omaksujia.” (Peltola 2017.)

2.6 Jakamistalouden tulevaisuuden näkymät Suomessa

Työ- ja elinkeinoministeriön helmikuussa 2017 julkaiseman selvityksen mukaan jakamistalouden voidaan odottaa kasvavan Suomessa lähivuosina todella nopeastikin. Selvityksen mukaan jakamistalousmarkkinoiden yksittäisten ostotapahtumien kokonaisarvo Suomessa oli vuonna 2016 yli 100 miljoonaa euroa, mutta vuonna 2020 eri alustojen kautta tehtyjen ostojen arvo voi kasvuarvion mukaan olla jopa 1,3 miljardia euroa. Selvityksen kasvuarvio perustuu alan kasvuvauhtiin jakamistalouden edelläkävijämaissa.

Koska kyseessä on taloudellisesti näin merkittävät markkinat, on työ- ja elinkeinoministeriön mukaan alan kasvua tuettava parhaan mukaan. Ministeriön mukaan jakamistalous tarjoaa monenlaisia mahdollisuuksia erityisesti startupeille ja tavallisille kansalaisille esimerkiksi uusia palveluvaihtoehtoja, mahdollisuuksia omien kykyjen hyödyntämiseen ja lisätulojen ansaitsemiseen. Myös työttömät voivat hyötyä jakamistalouden tarjoamista mahdollisuuksista.

2.7 Jakamistalous ja verotus – harmaata aluetta?

Koska jakamistalous luo taloudellisesti merkittävät markkinat, myös verohallinto on antanut aiheesta selkeät ohjeet. Verohallinnon mukaan jakamistalouteen perustuvasta toiminnasta, kuten ei-ammattimaisesta henkilökuljetustoiminnasta, asunnonvuokrauspalvelusta ja pop up -ravintoloista, saatavat tulot ovat verotettavaa tuloa, ja ne pitää ilmoittaa verotusta varten. Tuloista voi kuitenkin vähentää kulut, jotka ovat aiheutuneet tulonhankkimisesta.

Verohallinto muistuttaa nettisivuillaan, että satunnaisestakin vuokraustoiminnasta, kuten Airbnb:stä, saatu tulo on veronalaista pääomatuloa ja ei-ammattimaisesta ravintolatoiminnasta, kuten ravintolapäivästä, saatu tulo puolestaan on veronalaista ansiotuloa. Sitran julkaiseman artikkelin (Faehnle, Immonen, Mäenpää, Nylund & Träskman 2016, 5.) mukaan jakamistalous tuo kuitenkin verotuksen näkökulmasta isoja haasteita.

Artikkelin mukaan silpputulujen verotus esimerkiksi aiheuttaa enemmän kustannuksia kuin tuo verotuloja. Useiden, pienien tulovirtojen käsittely on aikaa vievää eikä verottajan toiminnan pitäisi tehdä tappiota. Myös niiden ilmoittaminen on työlästä työn teettäjille ja tulonsaajille, minkä vuoksi se saattaa usein jäädä tekemättä. Toimintaa ei myöskään systemaattisesti valvota, mikä mahdollistaa harmaan talouden syntymisen.

Haasteiden vuoksi onkin pohdittu, miten verotusta voisi kehittää, jotta haasteet saataisiin käännettyä mahdollisuuksiksi. Joissakin maissa esimerkiksi pienet tulot ovat verovapaita,

kuten Suomessa esimerkiksi marjojen ja sienten myyntitulot. Pienten tulojen vapauttaminen veroista poistaisi pienimuotoisen harmaan talouden ja helpottaisi silpputulosten verotajalle aiheuttamaa kuormitusta. Se myös kannustaisi taloudelliseen toimeliaisuuteen. Toinen vaihtoehto voisi olla velvoittaa palvelujen vaihtoa tarjoavien alustojen ylläpitäjien ilmoittamaan käyttäjiensä tuloista ja menoista. (Faehnle ym. 2016, 6.)

2.8 Jakamistalouden palveluiden löydettävyys

Yksi jakamistalouteen liittyvistä haasteista ainakin Suomessa vaikuttaa olevan se, että asiaan tarkemmin perehtymättömän voi olla vaikea löytää sopivia palveluita niiden helposti hukkuessa netin syövereihin. Monien palveluiden perustuessa kuluttajalta kuluttajalle tapahtuvaan vertaistoimintaan, ei palveluja tarjoavien alustojen ylläpitäjiltä usein löydy resursseja palvelun näkyvyyden parantamiseen. Näin monet pienet, hyvät palvelut jäävät helposti isojen toimijoiden, kuten Airbnb:n, varjoon eikä niitä löydetä, vaikka niille saattaisi olla paljonkin kysyntää.

Tähän haasteeseen tämä opinnäytetyö pyrkii osaltaan vastaamaan. Kokoamalla kattavasti erilaisia jakamistalouden palveluja yhteen omille nettisivuille on tarkoitus helpottaa niiden löytämistä. Näin muistamalla ainoastaan yhden sivuston on mahdollista parilla klikkauksella päästä monien palveluiden äärelle.

3 Toiminnan kuvaus

Tämän toiminnallisen opinnäytetyön tuotos on nettisivut jakamistalouden palveluista. Tässä osiossa kuvaan toiminnallisen osuuden tekemistä ja esittelen työni eri vaiheet aina aiheen rajauksesta valmiiseen työhön asti.

3.1 Tietojen keräys

Ihan ensimmäiseksi ennen nettisivujen teknistä toteutusta keräsin tietoa aiheesta ja tutustuin jakamistalouteen ilmiönä, sen eri määritelmiin ja pohdin omaa näkökulmaani liittyen sen rajaukseen. Harkitsin, että keskittyisinkö vain palveluihin, joihin ei liity raha lainkaan vai ottaisinko mukaan myös sellaisia, joissa jakamiseen voi liittyä myös jonkinlainen rahallinen korvaus. Entäpä sellaiset palvelut, joissa myös palvelun käyttäjien lisäksi palvelun mahdollistava taho saa toiminnastaan jonkinlaisen korvauksen?

Päädyin melko löyhään rajaukseen. Tuntui mahdottomalta jättää sivuilta pois esimerkiksi Airbnb, joka usein nähdään vahvasti jakamistalouden uuden tulemisen alkuunpanijana. Se, että Airbnb:stä on kasvanut ilmiömäinen menestys ja se on epäilemättä tehnyt sen perustajista rikkaita, ei mielestäni vie pois sen jakamiseen pohjautuvaa ideologiaa.

Näin ollen keräsin sivuille erilaisia palveluita mahdollisimman monipuolisesti. Jotkut niistä ovat kaikille osapuolille täysin ilmaisia, kuten esimerkiksi Omenapörssit, jossa erilaisilla sivustoilla ilmoitellaan halukkaille ylimääräisistä, ilmaisista omenasadoista eikä raha vaihdu kenenkään välillä. Osa palveluista taas tarjoaa mahdollisuuden tarjota sivustollaan apua toisille käyttäjille esimerkiksi lemmikkien hoitoon liittyen ja korvauksesta sopiminen jää täysin osapuolten väliseksi asiaksi ilman, että sivuston ylläpitäjä saa toiminnasta suoranaista rahallista korvausta. Näissä tapauksissa sivusto saattaa kuitenkin tuottaa ylläpitäjälleen esimerkiksi jonkinlaisia mainostuloja. Jotkin palveluista puolestaan ovat Airbnb:n kaltaisia toimijoita, jotka avoimesti tavoittelevat itselleen voittoa, mutta palvelun toiminta perustuu kuitenkin jakamistalouden periaatteisiin.

Tältä pohjalta aloin listata itselleni minulle jo ennestään tuttuja sekä poimia kirjallisuudessa, uutisissa ja sosiaalisessa mediassa vastaan tulevia erilaisia jakamistalouden palveluita. Lisäksi etsin uusia palveluita myös puhtaasti googlettamalla. Kun minulla oli kassassa tietty määrä palveluita, aloin ryhmitellä niitä sopiviksi kokonaisuuksiksi. Kokonaisuuksia syntyi yhteensä kuusi, jotka olivat kierrätys ja lainaus, apu ja tuki, liikkuminen, tilat ja työskentely, yhteisöt ja tapahtumat sekä matkustus ja majoitus.

3.2 Hyvien nettisivujen anatomia

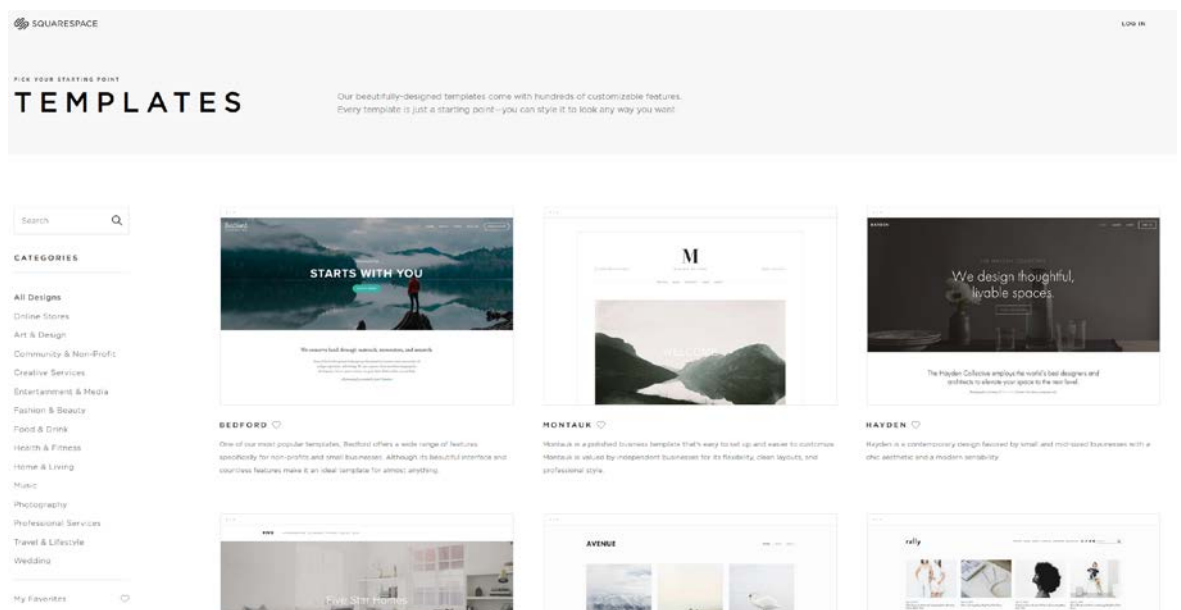
Kerättyäni aineiston nettisivuja varten oli aika miettiä, millaiset ovat hyvät nettisivut. Mitä sivuja tehdessä tulee ottaa huomioon? Mikä merkitys sivujen visuaalisella ilmeellä on?

Web-suunnittelu Pokiksen (2015) mukaan hyvät nettisivut muodostuvat isosta joukosta ominaisuuksia, joista muutamia tärkeimpiä ovat esimerkiksi selkeys, ulkoasu sekä helppokäyttöisyys. Tarjotun informaation tulee olla helposti luettavaa ja omaksuttavaa ja sen on hyvä olla organisoitu selkeästi erilaisin otsikoin. Kuvien tulee visuaalisen vaihtelevuuden lisäksi tuoda sisältöön tukea ja tarjota lisätietoa. Värien käytössä Pokis suosittelee valittavan 2-3 pääväriä luomaan harmonista kokonaisuutta.

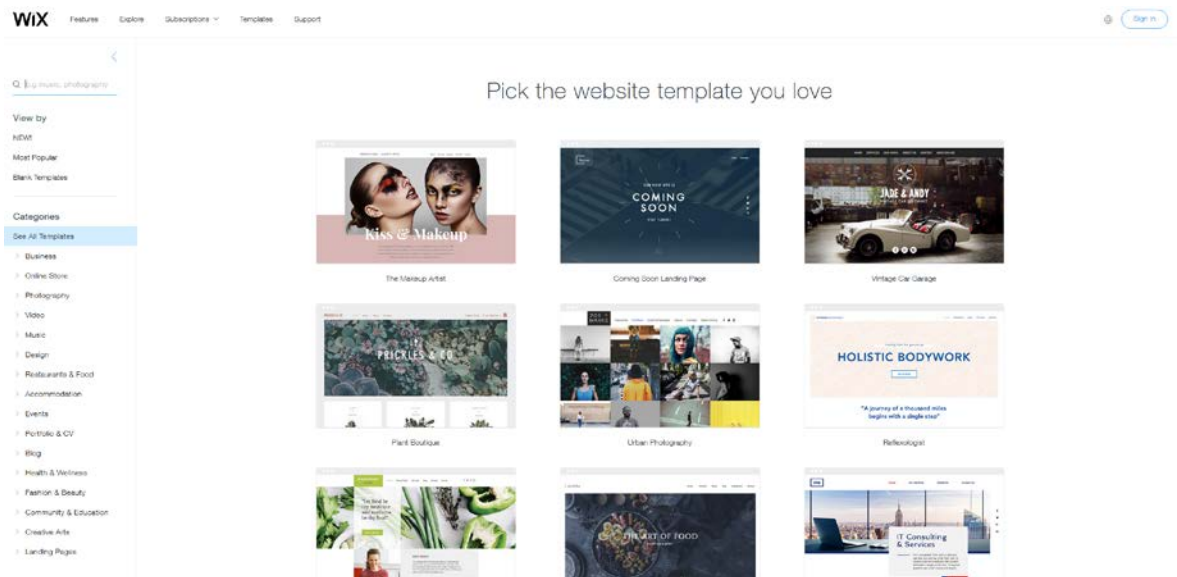
Sivujen visuaalinen ilme on tärkeä, sillä se viestii arvoista niiden takana. On mietittävä, viestiikö visuaalinen ilme ja kuvat haluttua mielikuvaa. (Nelimarkka 2017.) Värien käytöllä on suuri merkitys, sillä ne viestivät ilman sanoja. (Trötschkes 2012.)

3.3 Sisällönhallintaohjelmiston valinta

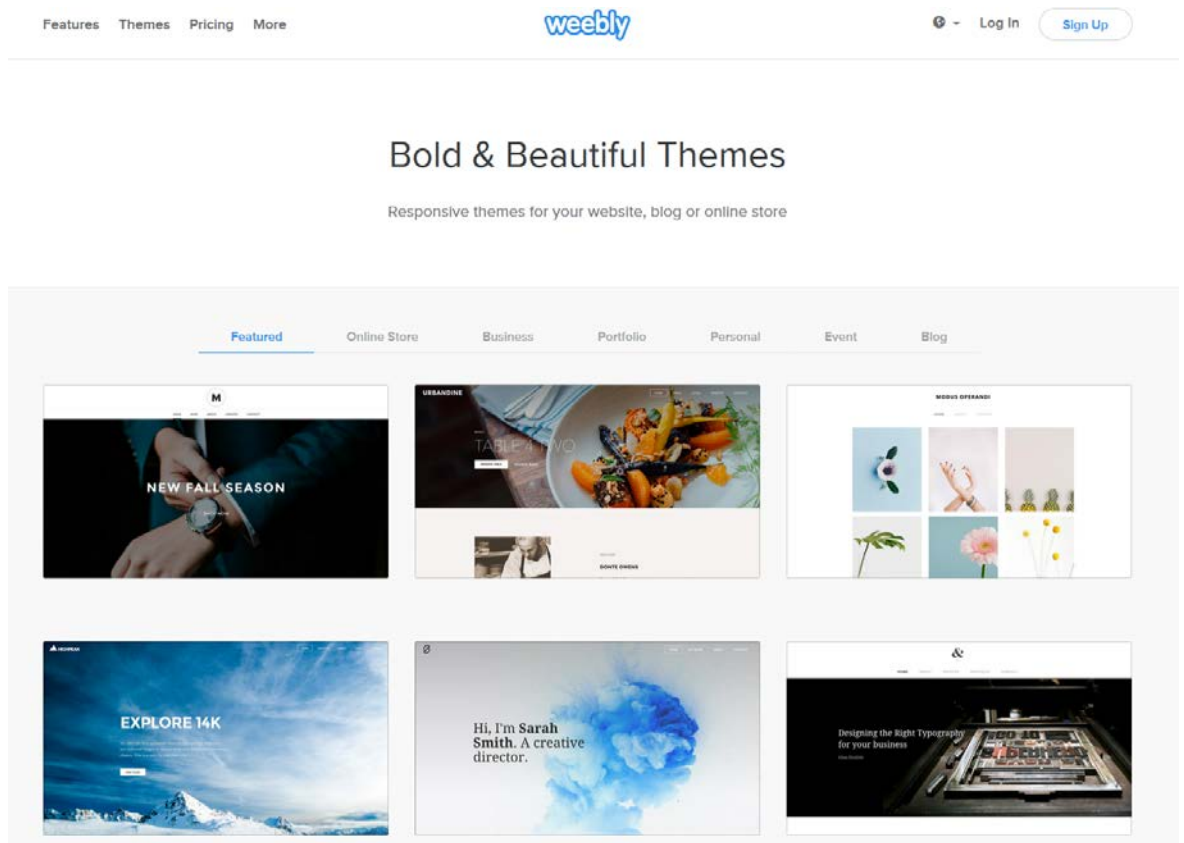
Selvitettyäni hyvien nettisivujen ominaisuuksia ja suunniteltuani omien sivujeni visuaalista ilmettä aloin etsiä ohjelmistoa, jolla toteuttaisin sivut. Koska en osaa juurikaan koodata, halusin löytää mahdollisimman helppokäyttöisen sisällönhallintaohjelmiston, jolla saisi tehtyä tyylikkäätsivut melko helposti. Tällaisia ohjelmistoja on olemassa paljon ja niistä tunnetuimpien joukossa ovat esimerkiksi Squarespace, Wix, Weebly ja WordPress.

Kuva 1. Squarespacen aloitusnäky (Squarespace 2017.)

Kuva 2. Wixin aloitusnäkö (Wix 2017.)

Kuva 3. Weeblyn aloitusnäkö (Weebly 2017.)

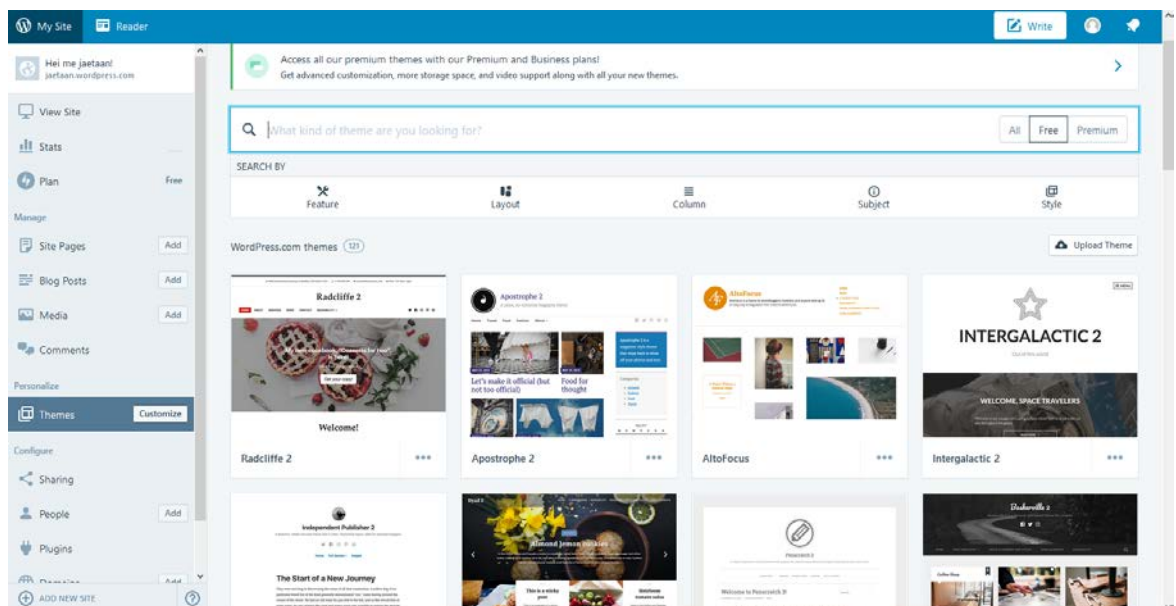
Kuten kuvista 1-3 näkee, Squarespace, Wix ja Weebly ovat perustoiminnoiltaan hyvin samankaltaisia ohjelmistoja. Kaikissa niissä on valmiita teemoja, joiden joukosta voi valita itselleen sopivimman.

Päädyin kuitenkin itse WordPress -ohjelmistoon, joka on yleisin käytössä oleva sisällönhallintaohjelmisto. Jopa yli neljännes maailman verkkosivustoista on tehty WordPressillä. (WordPress 2017.) Arvelin tämän vuoksi ohjelmiston käyttökokemuksesta olevan hyötyä tulevaisuudessa.

WordPressin puolesta puhui myös sen maksuttomuus, miellyttävät ulkoasu-vaihtoehdot sekä saatavilla olevat selkeät ohjeet. Lisäksi WordPressin lähdekoodi on avoin eli sen muokkausmahdollisuudet ovat käytännössä rajattomat. Tämä jätti minulle mahdollisuuden halutessani myöhemmin laajentaa sivustoa.

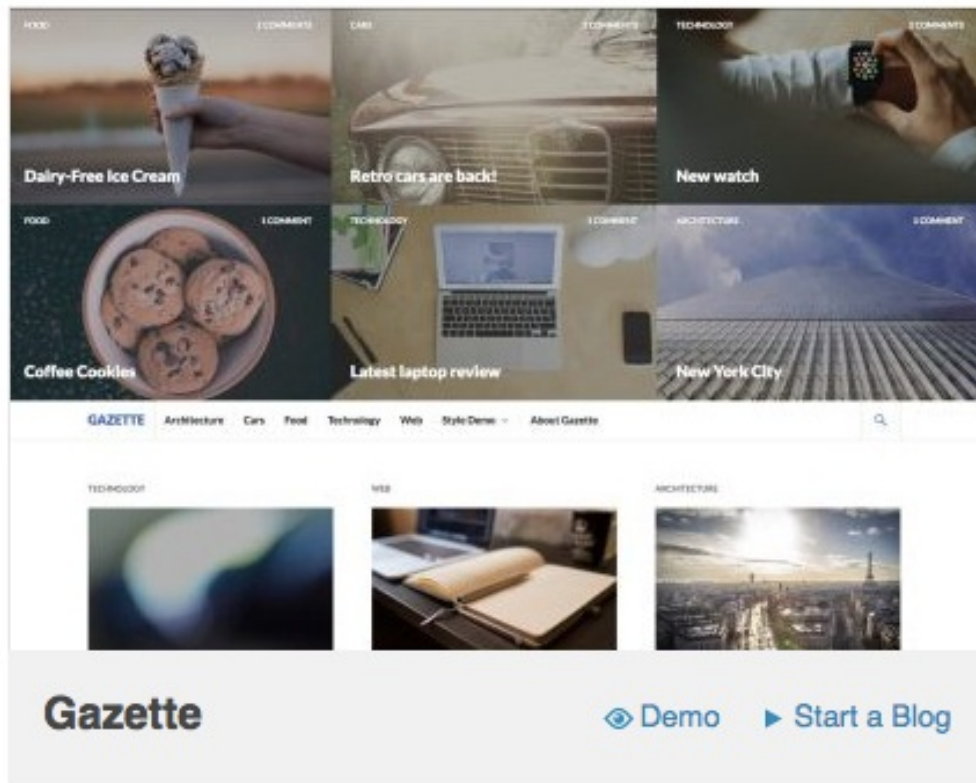
3.4 Nettisivujen tekninen toteutus

Aloitin nettisivujen teon valitsemalla ensin valmiin teeman WordPressin ilmaisten teemojen joukosta. Teemoja, joista valita, on kymmeniä. Halusin teeman, jossa etusivulle saa selkeästi eroteltua kuusi erillistä kokonaisuutta, joita klikkaamalla pääsee tutustumaan sen alle kerättyyn materiaaliin.

Kuva 4. Teeman valinta WordPressissä (WordPress 2017.)

Päädyin kuvan 4 mukaiseen "Gazette" -teemaan, joka sopi mielestäni hyvin sivuston käyttötarkoitukseen. Gazetessa oli mahdollista luoda haluamani kuusi erillistä kokonaisuutta, joihin jaottelisin jakamistalouden palvelut niiden aihepiirien mukaan.

Kuva 5. Gazette -teema (WordPress 2017)

Teeman valinnan jälkeen täytyi keksiä domain, joka oli muotoa valitsemasi-nimi.wordpress.com – maksamalla domainista olisi ollut mahdollista jättää wordpress.com mainitsematta ja valita mieleisensä päätte. Tämän jälkeen piti vielä vahvistaa, halusiko ilmaisen version, "free", jossa on kaikista vähiten tallennustilaa ja muokkaamismahdollisuuksia, vai "personal", "premium" tai "business" -version, joissa on enemmän maksullisia lisäominaisuuksia. Arvioin ilmaisversion olevan ominaisuuksiltaan minulle riittävä.

Domainin valinnan jälkeen täytyi luoda käyttäjätili sähköpostin, käyttäjätunnuksen ja salasanan avulla, minkä jälkeen WordPress lähetti vahvistussähköpostin, josta klikkaamalla pääsi aloittamaan oman sivuston muokkauksen. Kävin ensimmäisenä vaihtamassa asetuksista sivun salaiseksi, jotta saisin muokata sivut ensin kokonaan mieleisikseni ja vasta sitten julkaista sen.

Lähdin liikkeelle nettisivujen visuaalisen ilmeen muokkaamisella. Halusin tehdä sivuista mahdollisimman selkeät ja helppokäyttöiset. Poistin ylimääräiset välilehdet, osiot ja kuvat. Sen lisäksi halusin visuaalisen ilmeen ja värien sopivan sivujen sisältöön. Jakamistaloutta

käsitteliivii sivuihin sopi mielestääi erityisesti vihreä väri, joka liitetään usein ympäristö-asioidiin ja kierrätykseen. Sen vastapainoksi käytin neutraalia harmaata, joka symboloi käytännöllisyyttä ja solidaarisuutta. (Brandnews 2017.)

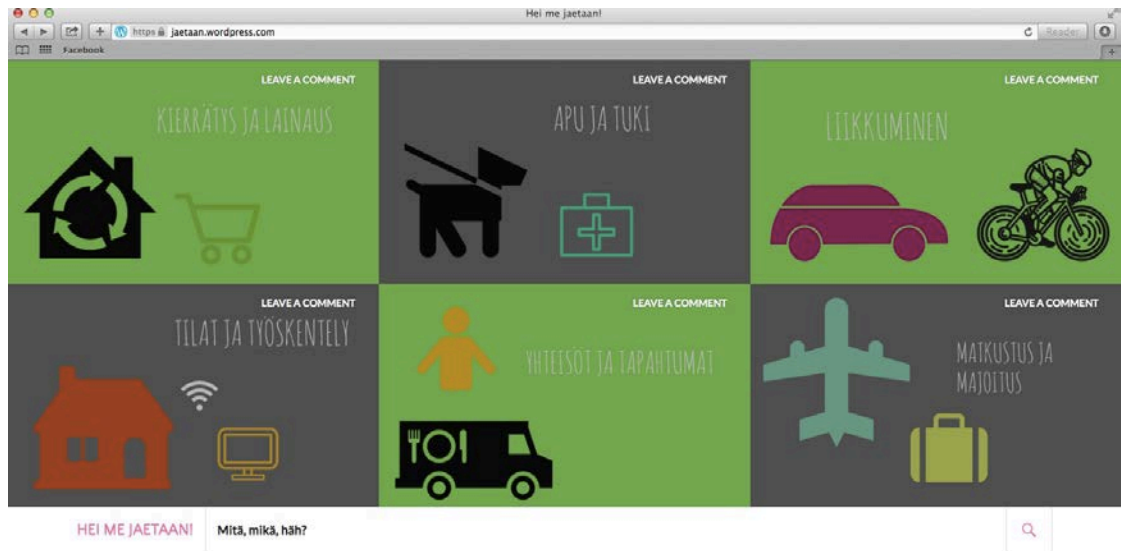
Värivalintojeni pohjalta tein Canva -kuvankäsittelyohjelmalla kansikuvat kuudelle eri osi-olle. Kansikuviin kirjoitin osioiden otsikot ja valitsin niihin osiota kuvaavia yksinkertaisia symboleita Canvan maksuttomasta valikoimasta, kuten lentokoneen ja matkalaukun mat-kustus ja majoitus -osioon sekä polkupyörän ja auton liikkuminen -osioon.

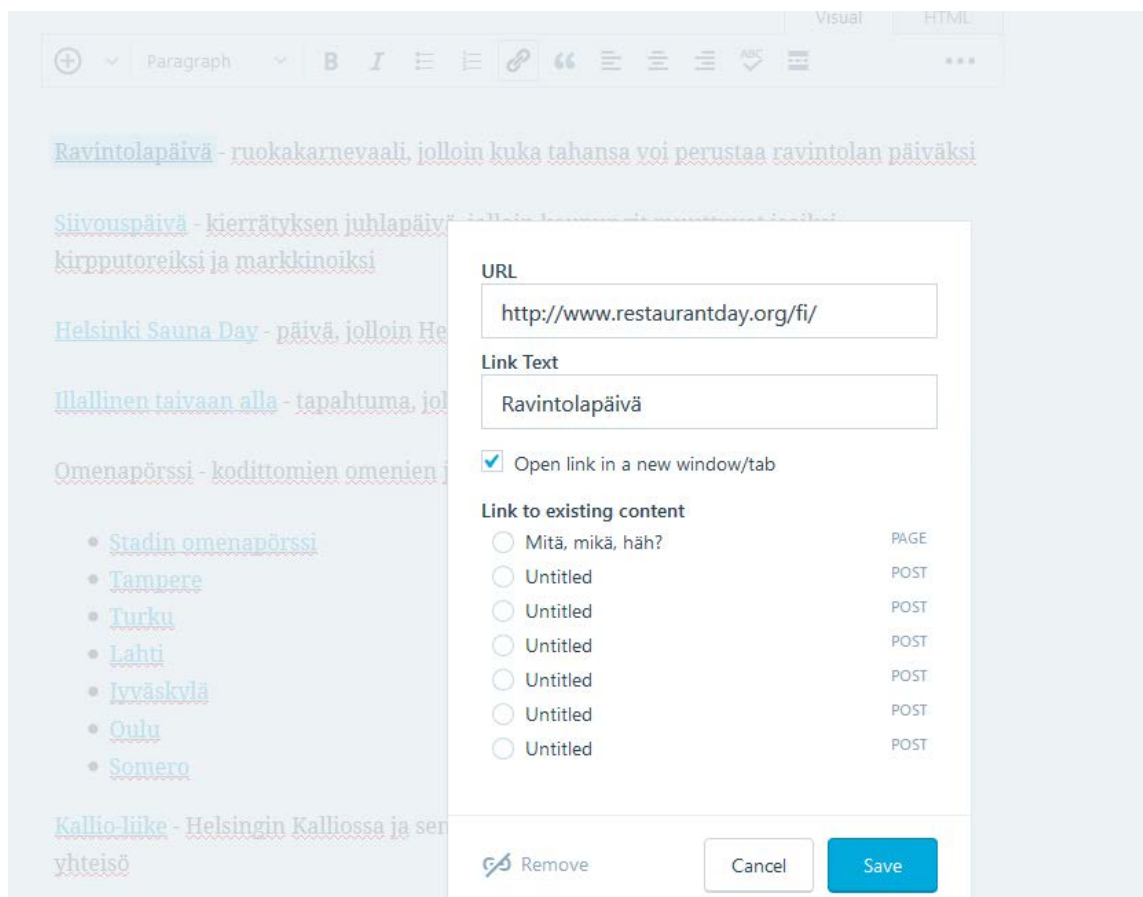
Kuva 6. Kuvien teko Canva -kuvankäsittelyohjelmalla

Tehtyäni kansikuvat latsin ne nettisivuille kunkin osion kohdalle.

Kuvassa 7 näkyy valmis etusivu tekemilläni kuvilla. Tämän jälkeen lisäsin kunkin kuvan takaa avautuvalle sivulle kyseiseen aihealueeseen liittyvät linkit kuvan 8 osoittamalla ta-valla. Esimerkiksi kierrätys ja lainaus -osiosta löytyy linkkejä sivustoille, joissa kerrotaan muun muassa vaatteiden kierrätysmahdollisuuksista sekä vaate- ja taidelainaamoista. Viisi muuta osiota ovat apu ja tuki, liikkuminen, tilat ja työskentely, yhteisöt ja tapahtumat sekä matkustus ja majoitus.

Kuva 7. Gazette -teema omilla kuvilla

Kuva 8. Linkin lisääminen sivuille

Vaatteiden ja tavaroiden kierrätys

- Pääkaupunkiseudun kierrätyskeskus
- Suomen kierrätyskeskukset
- Punainen Risti
- Pelastusarmeija
- UFF
- FIDA
- HOPE ry
- Vailla vakinaista asuntoa ry
- HESY
- Emmaus
- Recci

Kuva 9. Esimerkki valmiista sivusta

Kuvassa 9 näkyy esimerkki kansikuvaa klikkaamalla avautuvasta sivusta. Eri osioiden lisäksi sivustolta löytyy kuvan 10 mukainen Mitä, mikä häh? -välilehti, jolla selitetään kyseisten nettisivujen tarkoitus. Tällä välilehdellä on myös maininta, että kirjoittaja ei vastaa linkitettyjen sivujen sisällöstä.

Mitä, mikä, häh?

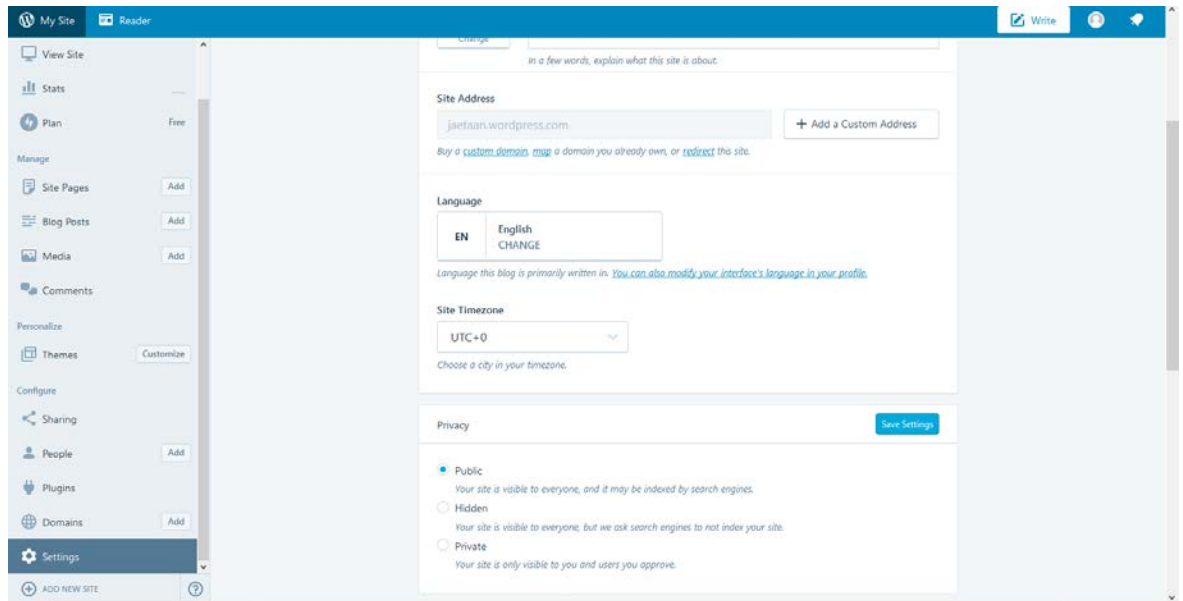
Monelle on arkipäivää matkustellessa vuokrata huone Airbnb:n kautta, lainata juhlamekko vaatelainaamosta, etsiä kyyti kimpapakyyti -sivustoilta tai pyytää vaikka koiran ulkoilutusapua naapuriapu -ryhmistä. Vanhat, tarpeettomiksi jääneet vaatteet ja tavarat myydään Facebookin kirppis -ryhmissä tai viedään kierrätyskeskukseen. Joidenkin taustalla on huoli ympäristöstä ja liiallisesta kulutuksesta ja joku taas vain haluaa elää säästäväisesti tai saada pientä lisätienestiä.

Vaikka mahdollisuuksia ja jakamistalouteen perustuvia sivustoja on todella paljon, on monelle varmasti tuttua se, että kun sitä kuviosahaa haluaisi kysellä lainaan tai pitäisi saada Muffelle yllättäen seuraavalle viikolle hoitaja, ei muistakaan, mistä niitä voisi lähteä etsimään. Tästä ongelmasta syntyi idea näille sivuille - erilaisia jakamistalouden palveluja yhteen koottuna niiden löytämistä helpottamaan!

Nämä sivut on jaettu kuuteen eri osioon.

Kuva 10. Nettisivujen info -sivu

Kun nettisivut olivat ulkoasultaan ja sisällöltään valmiit, vaihdoin sivuasetuksista nettisivut yksityisistä julkisiksi ja julkaisin sivut kuvan 11 mukaisesti.

Kuva 11. Valmiiden sivujen julkaisu

Valmiit nettisivut löytyvät osoitteesta jaetaan.wordpress.com

Sivujen julkaisuvaiheessa elokuussa 2017 sivuilta löytyi noin sata eri jakamistalouden palvelua.

4 Pohdinta

Jakamistalous on kiinnostava ilmiö, johon perehtyä. Aihe on erittäin ajankohtainen ja kiinnostaa itseäni aidosti, sillä sen periaatteet ovat oman arvomaailmani mukaisia. Ennen tämän opinnäytetyön tekemistä olin käyttänyt useita eri jakamistalouden palveluita - esimerkiksi matkustellessani tutuiksi olivat tulleet niin Couchsurfing, Airbnb kuin Blablacar:kin. Pidin itseäni melko valveutuneena kuluttajana jakamistalouden suhteen, mutta löysin ilmiöön tarkemmin tutustuessani paljon itsellenikin uusia näkökulmia sekä ennestään tuntemattomia palveluita. Tämän vuoksi työn tekeminen oli loppuun saakka antoisaa ja opettavaista.

Työtä tehdessäni itselleni yllätyksenä tuli erityisesti työ- ja elinkeinoministeriön julkaisemat luvut jakamistalouden eri alustojen kautta tehtyjen ostojen arvosta sekä kasvuarviosta vuoteen 2020 mennessä. 1,3 miljardia euroa on valtava summa ja osoittaa sen, miten jakamistalous ei ole vain pienen vähemmistön asia vaan vaikuttaa kaikkienensa koko yhteiskuntaamme taloudellisestikin. Tämän vuoksi ilmiöstä tulisi puhua entistä enemmän ja avoimemmin. Tuntuu, että jakamistalous ja esimerkiksi siihen vahvasti linkittyvä kierrätys leimataan yhä joidenkin ryhmien taholta vain viherpiipertäjien höpöhöpö-hommaksi vaikka asialla on todella monta eri puolta, jotka tulisi ottaa huomioon sekä päätöksenteossa että tavallisten ihmisten arjessa.

Mitä tulee itse työn tekemiseen, opinnäytetyöprosessi oli pitkä ja ajoittain raskaskin. Koska aihe kumpusi omasta mielenkiinnostani eikä työllä ollut ulkopuolista tilaajaa, oli sen tekeminen todella vapaata – sekä hyvässä että pahassa.

Hyvää työn tekemisen vapaudessa oli se, että sain rajata aiheen oman mieleni ja kiinnostukseni mukaan ja siksi työtä oli todella mielekästä tehdä. Vapauden huono puoli taas oli yksin puurtaminen ja mahdollisuus venyttää aikataulua melko pitkäänkin, kun kukaan muu ei ollut asettamassa dead lineja tai vaatimassa tuloksia. Työn vapaus aiheutti alun innostuksen jälkeen myös hetkellisen motivaation notkahduksen, kun sisäistin sen, että teen sivut tosiaan vain itselleni ja kyseenalaistin, että onko niistä kenellekään mitään hyötyä. Mitä jos niitä ei kukaan löydäkään ja työni alkuperäinen idea ja tarkoitus tuoda nettisivujen avulla monia jakamistalouden palveluja näkyvämmiksi ja helpommin löydettävimmiksi ei siten toteudukaan? Pelkäsin sivujen hautautuvan saman tien jonnekin syvälle netin syövereihin ja työni olleen näin turha. Työn aikatauluun olisi alun perinkin ollut hyvä sisällyttää aikaa sivujen valmistumisen jälkeiseen markkinointiin ja kävijätilaston seurantaan. Näin olisi saanut jonkinlaista tietoa työn tuloksista ja sivujen näkyvyydestä. Tästä työstä tämä osuus jäi kokonaan uupumaan.

Vaikka tekemäni nettisivut eivät löytäisikään suurta yleisöä, koen työni silti loppujen lopuksi kaikin puolin onnistuneeksi. Opin itse paljon jakamistaloudesta ja erityisesti nettisivujen tekemisestä. Työssä hauskinta olikin sivujen muokkaaminen ja erilaisten ominaisuuksien kokeilu – siihen uppoutui helposti tunneiksi kerrallaan. Uskon saaneeni tästä paljon eväitä assistentin työhön.

Jonkin verran harmia tuottivat nolla-budjetin asettamat rajoitukset. WordPressin ilmaisversion muokkausmahdollisuudet olivat yllättävän rajalliset. Eniten harmittaa se, että huomasin vasta sivujen julkaisun jälkeen, että sivujeni etusivulla on tekemieni osioiden alla teksti ”Nothing found”, jota ei saa poistettua. Tämä johtuu siitä, että kyseiseen teemaan kuuluu blogi-osuus, jonka luulin poistuvan kokonaan poistettuani esimerkki-postaukset. Näin ei kuitenkaan käynyt. Kysyttyäni ongelmaan apua WordPressin foorumilta, minulle selvisi, että kyseinen teksti on mahdollista poistaa CSS-koodilla, mutta ainoastaan maksullisissa versioissa. Ilmaisversiossa myös sivujen hakukoneoptimointi-mahdollisuudet ovat melko suppeat, mikä on harmi, sillä ajattelin sen ensisijaisena keinona saada sivuilleni näkyvyyttä. Myös Canvalla olisi maksamalla saanut enemmän mahdollisuuksia kuvien tekoon, mikä olisi parantanut sivujen visuaalista ilmettä.

Kaiken kaikkiaan työn tekeminen oli antoisaa haasteista ja rajoitteista huolimatta. Uskon WordPressin käyttökokemuksesta olevan hyötyä työelämässä, sillä se on niin yleisesti käytössä oleva sisällönhallintaohjelmisto. Oli myös kiva saada käytännön kokemusta Canvan käytöstä. En koe olevani vahvimmillani visuaalisessa viestinnässä, mutta Canvan käyttö toi vahvistusta sille, että oikeiden ohjelmien avulla saa tehtyä hienojakin kuvia, vaikkei osaisikaan itse esimerkiksi juurikaan piirtää.

Koko opinnäytetyöprojektia ajatellessani isoin onnistumiseni oli mielestäni juurikin valmiit nettisivut. Olen pääpiirteittäin tyytyväinen sivujen ulkoasuun ja sisältöön, vaikka koenkin, että *rahalla olisi saanut ja hevosella päässyt* vielä pidemmälle ja parempiin lopputuloksiin. Myös sisältöä voisi olla enemmänkin – palveluita, jotka vain odottavat löytämistään, on varmasti vielä pilvin pimein. Mielestäni sivut ovat kuitenkin hyvät – selkeät, helppokäyttöiset ja ulkoasultaan aiheeseen sopivat. Nettisivujen tekninen toteutus vei kuitenkin yllättävän paljon aikaa – ehkä vähän liikaakin suhteutettuna koko projektiin. Tietoperustan ja toiminnallisen osuuden kuvaamisen kirjoittamiseen olisi voinut käyttää hieman enemmän aikaa. Myös projektin aikataulusta olisi voinut pitää napakammin kiinni.

Tällaisen toiminnallisen opinnäytetyön tarpeellisuutta on mielestäni vaikea arvioida, mutta uskoisin tässä tapauksessa hyödyn olevan ensisijaisesti se, mitä itse opin tätä tehdessäni.

Toissijaisesti hyötyvät nettisivut löytävät henkilöt, jotka voivat saada niiden kautta elämänsä jotain uutta ja kolmanneksi niiden palveluiden tarjoajat, jotka saavat näkyvyyttä palveluilleen sivuillani.

Jakamistaloudesta ja toiminnallisen opinnäytetyön tekemisestä kiinnostuneelle voisin antaa ideaksi näiden nettisivujen jatkojalostuksen. Sivuille voisi etsiä ja lisätä enemmän erilaisia palveluita, kirjoittaa aiheeseen sopivia blogi-postauksia ja tehdä siten sisältömarkkinointia, harjoitella hakukoneoptimointia ja avata vaikka sosiaaliseen mediaan kanavia, joissa sivuja markkinoisi suunnitelmallisesti. Projektin ajan voisi seurata sivujen kävijämääriä ja siten mitata työn tuloksia. *Kuka ottaisi aiheesta kopin?*

Lähteet

Airbnb. 2017. About us. Luettavissa: <https://www.airbnb.fi/about/about-us> Luettu 30.1.2017

Arribas, J. 10.2.2017. Alquileres por las nubes: es todo culpa de AirBnB? BCNMÈS. Luettavissa: <http://bcnmes.com/alquileres-por-las-nubes-es-todo-culpa-de-airbnb/> Luettu 28.9.2017

Brandnews. 2017. Värien psykologia ja merkitys viestinnässä. Luettavissa: <http://brandnews.fi/varien-psykologia-merkitys-viestinnassa/> Luettu 24.9.2017

Cook, J. 2015. Sitran trendit: Voimaantuvat yhteisöt haastavat vanhat instituutiot. Sitra. Luettavissa: <http://www.sitra.fi/artikkelit/megatrendit/sitran-trendit-voimaantuvat-yhteisot-haastavat-vanhat-instituutiot> Luettu 24.1.2017

Faehnle, M., Immonen, H., Mäenpää, P., Nylund, M. & Träskman, T. 2016. Jakamistalous ja verotus: Eväitä yhteiskunnalliseen keskusteluun. Arcada Working Papers 4/2016. Luettavissa: http://dspace.arcada.fi:8080/xmlui/bitstream/handle/123456789/41/AWP_4_2016_Jakamistalous.pdf?sequence=1&isAllowed=y Luettu 4.11.2017

Haaga-Helia. 2017. Raportointi ja opinnäytetyö Haaga-Heliassa. Luettu 29.9.2017

Haikala, T. 2015. Lisää ilmaispyöräjä jakoon Helsingissä. Kirkko ja kaupunki. Luettavissa: <http://www.valomerkki.fi/uutiset/lisaa-ilmaispyoria-jakoon-helsingissa> Luettu 24.1.2017

Helsingin kaupunki. 2016. Kaupunkipyörät. Luettavissa: <http://www.hel.fi/www/hkl/fi/pyoralla/kaupunkipyorat/> Luettu 24.1.2017

Kallio-liike. 2017. Facebook-sivut. Luettavissa: <https://www.facebook.com/kallioliike/> Luettu 29.9.2017

Kiiski Kataja, E. 2016. Megatrendit 2016 – Tulevaisuus tapahtuu nyt. Sitra. Luettavissa: https://www.sitra.fi/julkaisut/Muut/Megatrendit_2016.pdf Luettu 24.1.2017

Kippo, J. 2016. "Arki, jossa ei tarvitse omistaa kaikkea" – jakamistalous vaatii uudenlaista yhteiskuntaa. YLE. Luettavissa: <http://yle.fi/uutiset/3-9317616> Luettu 24.1.2017

Kurki-Suonio, O. 10.8.2015. Taksimies sanoo sen suoraan: "Eikös tämä ole järjestäytyntä pimeää toimintaa?". Uusi Suomi. Luettavissa: <https://www.uusisuomi.fi/kotimaa/99945-taksimies-sanoo-sen-suoraan-eikos-tama-ole-jarjestaytynyt-pimeaa-toimintaa> Luettu 29.9.2017

Lahti, V-M. 2015. Jakamistalous tienä kohti ekologista kestävyttä. Teoksessa Jakonen, M. & Silvasti, T. (toim.) Talouden uudet muodot. Into Kustannus. Helsinki.

Nelimarkka, L. 5.9.2017. Visuaalinen viestintä – mitä käyttämäsi kuvat viestivät organisaatiostasi? Luettavissa: <http://blogi.viestintapalvelut.fi/strateginen-visuaalinen-viestinta> Luettu 22.9.2017

Pascual, A. 27.5.2017. El escuadrón de Colau contra Airbnb. El Confidencial. Luettavissa: https://www.elconfidencial.com/espana/cataluna/2017-05-27/barcelona-airbnb-ada-colau-pisos-turisticos-gentrificacion-turistificacion_1389472/ Luettu 28.9.2017

Peltola, J. 2017. Minun kotini on sinun hotellisi. Luettavissa: <https://yksityisille.hub.elisa.fi/minun-kotini-on-sinun-hotellisi/> Luettu 29.9.2017

Pölkki, M. 2015. Äidit antavat tukea toisilleen Hätäkahvit-ryhmissä – "Tässä voi näyttää äitiyden kurjempaakin puolta". Helsingin Sanomat. Luettavissa: <http://www.hs.fi/kotimaa/art-2000002874038.html> Luettu 25.1.2017

Raeste, J-P. 6.7.2017. Uber vetää päätoimintansa Suomesta liki vuodeksi – "Kas kun nyt vetäytyvät, kun kohta toiminta on luvallista", kommentoi Taksiliiton hallituksen puheenjohtaja. Helsingin Sanomat. Luettavissa: <https://www.hs.fi/talous/art-2000005280788.html> Luettu 6.7.2017)

Rustrum, C., Stempinski, G. & Liss, A. 2014. It's a shareable life. A practical guide on sharing. United States of America.

Ruuska, M. 30.3.2013. Luovu ja lainaa: Jakamistaloudessa omistaminen ei ole tärkeintä. Suomen Kuvalehti. Luettavissa: <https://suomenkuvalehti.fi/jutut/kotimaa/talous/luovu-ja-lainaa-jakamistaloudessa-omistaminen-ei-ole-tarkeinta/> Luettu 24.1.2017

Saranne, M. 2016. Jakamistalous – resurssiviisasta etäisyyksien hallintaa. Lumen 3/2016 Teema-artikkeli. Luettavissa: <http://www.lapinamk.fi/loader.aspx?id=633b1d35-12cb-488d-b012-a4a0aad9948c> Luettu 29.9.2017

Social-beat. 2017. Facebook-sivut. Luettavissa: <https://www.facebook.com/SocialBeatInhimillisyydenIskujoukko/> Luettu 20.2.2017

Squarespace. 2017. Templates. Luettavissa: <https://www.squarespace.com/templates> Luettu 4.11.2017

Sutinen, T. 8.1.2015. Jakamistalous on söötti nimi riistolle. Helsingin Sanomat. Luettavissa: <https://www.hs.fi/paakirjoitukset/art-2000002790606.html> (Luettu 10.5.2017)

Takala, A. 23.6.2015. Kaikkea ei tarvitse omistaa itse – jakamistaloudesta on tullut miljardiluokan bisnes. Luettavissa: <http://yle.fi/uutiset/3-8087966> Luettu 24.1.2017

Trötschkes, R. 10.12.2012. Värit ovat ikivanha visuaalinen kieli. YLE. Luettavissa: <https://yle.fi/aihe/artikkeli/2012/12/10/varit-ovat-ikivanha-visuaalinen-kieli> Luettu 23.9.2017

Työ- ja elinkeinoministeriö. 10.2.2017. Jakamistalous Suomessa 2016 – Nykytila ja kasvunäkymät. Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja 9/2017. Luettavissa: http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/79253/TEMrap_9_2017_verkkojulkaisu.pdf?sequence=1&isAllowed=y Luettu 4.10.2017

Verohallinto. 10.5.2017. Jakamistalous. Luettavissa: <https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/verokortti-ja-veroilmoitus/tulot-ja-vahennykset/ansiotulot/jakamistalous/> Luettu 4.11.2017

Wahlstedt, P. 2013. Kohti jakamistaloutta. Yhteiskuntapolitiikka 78:5 Luettavissa: <https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/114748/wahlstedt.pdf?sequence=1> Luettu 20.3.2017

Weebly. 2017. Themes. Luettavissa: <https://www.weebly.com/themes> Luettu 4.11.2017

Web-suunnittelu Pokis. 5.2.2015. Millaiset ovat hyvät nettisivut? Luettavissa: <http://www.pokis.fi/minkalaiset-ovat-hyvät-nettisivut/> Luettu 24.9.2017

Wix. 2017. Templates. Luettavissa: <https://www.wix.com/website/templates> Luettu 4.11.2017

Zuil, M. 12.6.2017. Barcelona ya tenía un problema de turismo antes de que llegase Airbnb. El confidencial. Luettavissa: https://www.elconfidencial.com/tecnologia/2017-06-12/chip-conley-airbnb-barcelona-turismo_1395691/ Luettu 28.9.2017